

Đề bài

Thay lời nhân vật Phrăng
(văn bản Buổi học cuối
cùng của A.Đô-đê) kể lại
buổi học cuối cùng.

Bài làm

Vừa đến trước cửa lớp, tôi thở hồng hộc sau một chặng đường chạy gấp. Nhưng, trái với âm thanh ồn ào của ngày thường, ồn ào như một phiên chợ, lớp học của tôi lại yên tĩnh đến lạ kỳ. Một cảm giác ngạc nhiên xâm chiếm tâm hồn tôi. Tôi bước đi, nhẹ nhàng từng bước một, rón rén, rón rén tới trước cửa lớp. Tôi hơi giật mình hoảng hốt khi thấy thầy Ha-men vẫn đứng đó với cái thước khùng khiếp kẹt ở nách. Thầy chậm rãi quay ra phía cửa, tôi sợ hãi muốn chạy thật nhanh ra khỏi đây để tránh né ánh nhìn nghiêm khắc của thầy. Nhưng rồi:

– Phrăng, con hãy vào đi, lớp học bắt đầu mà thiếu vắng con đây.

Tôi hơi ngạc nhiên nhưng không giấu được sự xấu hổ khi bước vào lớp. Còn ngạc nhiên hơn nữa khi tôi nhìn xuống và thấy dân làng đang ngồi rất đông ở chỗ trống cuối lớp. Khi đã bình tĩnh được một chút, tôi để ý thấy thầy giáo tôi đang mặc bộ quần áo chỉ dùng trong ngày chủ nhật hoặc khi có thanh tra tới. Vẫn cái giọng dịu dàng, buồn rầu như lúc tôi mới vào lớp, thầy đứng trước lớp, giọng run run thông báo tin quân Phổ đã cấm dạy tiếng Pháp ở An-dát và Lo-ren, thầy giáo mới ngày mai sẽ tới. Những lời đó như một tiếng sét đánh ngang tai. Tôi cảm thấy không tự kiềm chế được nữa. Không biết những con chim đang gù trên mái nhà kia, chúng có phải hót bằng tiếng Đức không nhỉ? Tôi ghì chặt những cuốn sách tiếng Pháp như không muốn nó rời xa mình. Tôi bỗng nhớ lại cảnh những người dân đứng xúm quanh các bảng dán cáo thị. Đáng ra tôi phải đoán được từ trước chứ. Tôi nghĩ tới những lúc mình rong chơi ngoài đồng nội càng thú vị bao nhiêu thì tôi ân hận bấy nhiêu, tôi căm ghét cái thằng Phrăng mình quá. Rồi như bị tạt một gáo nước lạnh, tôi nghĩ: “tại mình tất cả”. Tôi chợt nhớ đến thầy Ha-men. Thầy tôi vẫn đứng đó, mắt nhìn rầu rĩ vào một nơi xa, với những suy nghĩ miên man. Hôm nay, thầy dạy chúng tôi về quy tắc ngữ pháp. Chợt, tôi nghe thấy tên mình đứng dậy đọc quy tắc phân từ. Tôi chẳng biết làm gì mà chỉ đứng trơ ra giữa lớp. Thầy nhìn tôi buồn bã, giảng cho chúng tôi: Chúng ta luôn chần chừ, chỉ nghĩ tới rồi ngày mai sẽ học, rồi cứ thế, cứ thế mãi. Thầy trách mình, trách cả mọi người nữa. suốt cả buổi học, tôi cảm thấy chưa bao giờ yêu tiếng Pháp đến thế, chưa bao giờ hiểu đến thế. Rồi tôi cứ say mê theo bài giảng của thầy. Thầy nói: Nếu chúng ta nắm vững ngôn ngữ mẹ đẻ thì chẳng khác gì có được chìa khóa giữa chốn lao tù. Buổi học say mê cứ kéo dài mãi nếu tiếng kèn lính Phổ đi tập về không vang lên, tiếng chuông nhà thờ không điểm 12 giờ. Tôi muốn gào lên “Thầy ơi, con mới chỉ biết viết tập tọe. Thầy ơi, cho con xin lỗi, thầy ở lại với con”. Rồi nhìn thầy. Không biết điều gì đã ngăn tôi lại. Thầy ngẹn ngào, không nói thành lời, bất chợt thầy tôi dẫn mạnh viên phấn viết lên bản: “Nước Pháp muôn năm!”.

Rồi thầy bảo chúng tôi ra về. Chúng tôi lưu luyến chào thầy. Mấy đứa con gái lén chùi nước mắt. Không biết rồi còn được gặp lại thầy Ha-men thân yêu nữa không?